

ATELIER 2 DREPT PENAL

Av.Anatol Pânzaru

Aplicatie practica : amnistia si reabilitarea

Inculpații au fost condamnați în anul 1978 pentru săvârșirea de către fiecare a unei infracțiuni, unul la 2 ani, iar celălalt la 2 ani și 4 luni închisoare. Prin sentințele penale nr. 106 și 107 din 09.02.2000 Judecătoria Mediaș a admis cererile condamnaților și a constatat că sunt reabilitați. Procurorul a solicitat instanței să constate că infracțiunile pentru care au fost date cele două pedepse au fost amnistiate printr-un decret în anul 1988, și în consecință cererea de reabilitare, rămânând fără obiect, ar trebui respinsă.

Este fondată susținerea procurorului în cauză? Motivați răspunsul.

Discutii :

Amnistia intervenită după condamnare are ca efect imposibilitatea punerii în executare a hotărârii, iar dacă intervine după executare înlătură consecințele condamnării.

Amnistia are efecte mai largi decât reabilitarea, deoarece ea își produce efectele și în trecut.

Dar acest lucru nu împiedică pe condamnat să introducă cerere pentru acordarea reabilitării pe cale judecătorească, având în vedere că în unele situații reabilitarea este mai în avantajul fostului condamnat (de exemplu în cazul amnistiei, ștergerea condamnării din cazierul judiciar are loc după 2 ani de la adoptarea actului de amnistie, pe când în cazul reabilitării ștergerea condamnării are loc imediat ce a fost acordată reabilitarea; în cazul interdicțiilor impuse de instanța de judecată, acestea sunt înlăturate imediat prin acordarea reabilitării, pe când în caz de amnistie fostul condamnat trebuie să aștepte de obicei o anumită perioadă prevăzută de lege (în legislația anterioară anului 1989 spre exemplu calitatea de funcționar o puteai redobândi doar după trecerea a 2 ani)

În concluzie, cererea de reabilitare trebuie admisă, iar susținerile procurorului, deși în parte corecte nu trebuie avute în vedere de instanță, pentru motivele arătate anterior.

Aplicatie practica : amnistia

Art. 9 În baza art. 2 din Decretul-lege nr. 3/1990 au fost amnistiate infracțiunile pentru care Codul penal sau legile speciale prevăd o pedeapsă privativă de libertate până la 3 ani inclusiv sau amendă. Dacă dispozițiile referitoare la amnistie sunt aplicabile în cazul infracțiunii pentru care legea prevede o pedeapsă de 5 ani și dacă infracțiunea ce a constituit cauza condamnării a rămas în stadiul tentativei.

Discutii :

Atâta vreme cât pentru o anumită infracțiune (în speță, furt calificat) legea prevede o pedeapsă ce depășește limita mai sus-arătată, dispozițiile referitoare la amnistie nu sunt aplicabile, chiar dacă infracțiunea ce a constituit cauza condamnării a rămas în stadiul tentativei iar, potrivit art. 22 C. pen., pedeapsa pentru tentativă este mai mică de 3 ani închisoare.

Tm. București, s. I pen., dec. nr. 620/1993

NOTĂ. În sensul că la aplicarea amnistiei se ține seama de limitele de pedeapsă prevăzute de lege pentru infracțiunea consumată, v.: TS, sp., dec. nr. 2743/1974, RRD nr. 9/1975, p. 73; TS, sm., dec. nr. 98/1984, RRD nr. 11/1985, p. 72; Tm. București, s. II-a pen., dec. nr. 2369/1984, RRD nr. 3/1986, p. 78; Iulian Poenaru, Soluții ale practicii judiciare în materia amnistiei și grațierii, RRD nr. 12/1986, p. 31. In sens contrar, v.: Tm. București, s. III-a pen., dec. nr. 724/1969, cu notă de N. Gheorghiu, RRD nr. 2/1970, p. 143.

Aplicatie practica : amnistia

Potrivit art. 152 C. pen., amnistia înlătură răspunderea penală pentru fapta săvârșită, iar dacă intervine după condamnare, ea înlătură și executarea pedepsei pronunțate, precum și celelalte consecințe ale condamnării.

Amnistia a intervenit în cursul judecății la prima instanță.

Instanta a dispus încetarea procesul penal si a obligat inculpatul la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat.

Discutii :

Din dispoziția legală sus-menționată rezultă că, în cazul în care amnistia intervine în cursul judecății la prima instanță, aceasta trebuie să înceteze procesul penal, în baza art. 396 al. 1 și 6 raportat la art. 17 al.2 C. proc. pen. și la art. 16 lit. f C. proc. pen., fără a mai aplica în prealabil vreo pedeapsă. Pe cale de consecință, inculpatul nu poate fi obligat la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat.

Aplicatie practica : reabilitarea

Pedeapsa aplicată celui condamnat a fost grațiată condiționat. Termenul de reabilitare curge de la ? :

- a) data intervenirii grațierii
- b) data împlinirii termenului de încercare stabilit prin actul de grațiere.

Împrejurarea că infracțiunea pentru care s-a pronunțat condamnarea a fost ulterior amnistiată , exclude sau nu dreptul condamnatului de a cere și a obține reabilitarea privitor la acea condamnare ?

Termenul de reabilitare se socotește de la data - intrării în vigoare a actului de amnistie ?

Anterior adoptării legii , condamnatul a beneficiat de liberare condiționată . La data intervenirii amnistiei nu se împlinise încă durata pedepsei .

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

INPPA Centrul Teritorial Cluj

400118, CLUJ-NAPOCA STR.PAVEL ROȘCA NR.4 AP.15, TEL/FAX 0264-439450

e-mail : office@inppa-cluj.ro ;

<http://www.inppa-cluj.ro>

Daca condamnatul mai poate obtine in aceste conditii reabilitarea ?

Discutii :

Faptul că anterior adoptării legii condamnatul beneficiase de liberare condiționată nu infirmă această soluție, atâta vreme cât la data intervenirii amnistiei nu se împlinise încă durata pedepsei.

Tm. București, s. II-a pen., dec. nr. 559/1991

Aplicatie practica : încetarea procesului penal

Inculpatii au fost trimisi in judecata pentru comiterea infractiunii prev si ped de art. 228 C.pen. Inainte de a se proceda la citirea actului de sesizare al instantei, acestea au declarat in fata judecatorului ca doresc sa se impace cu partea civila. Inculpatii au fost condamnati pentru comiterea infractiunii prev de art. 228 C.pen. Partea civila a declarat apel . In fata instantei de apel partea civila solicita sa se dispuna incetarea procesului penal ca urmare a impacarii intervenite intre aceasta si unul dintre inculpati. Aparatorii celorlalti inculpati solicita admiterea apelului partii civile si instanta de apel sa dispuna incetarea procesului penal fata de toti inculpatii.

Discutii : Art. 159 al. 3 C.pen.

Aplicatie practica : retragerea plangerii prealabile

Conform C. pen., retragerea plângerii prealabile înlătură răspunderea penală, indiferent dacă a intervenit în fața primei instanțe ori a celei de apel . Atunci când retragerea s-a făcut în fața instanței de apel , ea își produce efectele de îndată.

Inculpatul apelant (condamnat, în speță, pentru infracțiunea de lovire) a cerut să se ia act de declarația părții vătămate și nu a solicitat continuarea procesului penal.

Discutii :

Se admite apelul , se caseaza hotărârea atacată și se dispune încetarea procesului penal.

Aplicatie practica : retragerea plangerii prealabile

Prin sentința penală nr. a din 30 iulie 2016 a Judecătorei -- , inculpata X a fost condamnată pentru infracțiunea de vătămare corporală, prevăzută de art. 194 Cod penal. S-a reținut că, în seara de 15 februarie 2015, în timpul unui conflict ivit în urma consumului de băuturi alcoolice, inculpata a aplicat concubinului ei, Y trei lovituri de secure asupra capului, producându-i leziuni pentru

vindecarea cărora au fost necesare 45 de zile de îngrijiri medicale, viața acestuia fiind salvată numai datorită intervenției chirurgicale efectuate imediat.

Împotriva hotărârii primei instanțe au declarat apel inculpata și procurorul. În motivarea apelului său inculpata a arătat faptul că din actele dosarului rezultă împrejurarea că, fiind în stare de ebrietate, concubinul inculpatei i-a aplicat mai multe lovituri tatălui acesteia, iar inculpata, aflată și ea în stare de ebrietate, a intervenit în conflict și l-a lovit pe agresor cu securea în cap, cauzându-i trei plăgi cranio-cerebrale care i-au pus viața în primejdie. Procurorul a criticat hotărârea cu privire la încadrarea juridică a faptei, care în opinia sa constituie tentativă la infracțiunea de omor prevăzută în art. 32 raportat la art. 189 Cod penal.

La primul termen de judecată, partea vătămată și-a retras plângerea prealabilă. Instanța de apel a schimbat, însă, încadrarea astfel cum a cerut procurorul, iar pe fond a respins apelul declarat de inculpată, prin decizia penală nr. 145 din 23 septembrie 2016. În motivarea soluției instanța de apel a reținut, pe de o parte, că viața victimei a fost pusă în pericol, iar pe de altă parte că nu sunt întrunite condițiile cerute prin art. 19 Cod penal pentru existența legitimei apărări, deoarece agresiunea la care era supus tatăl inculpatei nu prezenta un pericol atât de grav pentru viața acestuia încât să justifice intervenția inculpatei cu duritate extremă, prin lovituri aplicate cu securea asupra capului victimei.

Discutii :

1. Poate instanța de apel trece peste voința părții vătămate, care a înțeles să-ți retragă plângerea prealabilă? În caz afirmativ, poate cere inculpatul continuarea procesului?
2. În caz de retragerea plângerii prelabile, dacă se cere continuarea procesului penal, ce soluții se pot da? Cine suportă cheltuielile judiciare?

Aplicatie practica

Prin Sentința penală nr. 63/18.03.2014 a Curții de Apel Cluj, X a fost condamnat definitiv la pedeapsa închisorii de 2 ani și 10 luni închisoare pentru comiterea infracțiunii de șantaj, prevăzută de art. 207 Cod penal, începând executarea pedepsei din 19.03.2014. X nu a executat integral pedeapsa, întrucât a beneficiat de grațierea unui rest de pedeapsă de 2 ani și 5 luni închisoare, datorită intrării în vigoare a Legii nr. y/2014.

Conform Legii nr. y/2014:

„1) Se grațiază în întregime pedeapsa cu închisoarea până la 5 ani inclusiv, precum și pedeapsa amenzii.

2) Persoanele grațiate care în curs de 3 ani săvârșesc cu intenție o infracțiune, vor executa, pe lângă pedeapsa stabilită pentru acea infracțiune și restul de pedeapsă rămas neexecutat ca urmare a aplicării prezentei legi.”

În 24.02.2015 X a provocat din culpă un accident rutier, soldat cu decesul unui pieton, aflându-se sub influența unor substanțe psihoactive.

X a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă, prevăzută de art. 192 alin. (2) Cod penal, în concurs cu infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, prevăzută de art. 336 Cod penal.

Arătați motivat ce soluție va dispune instanța.

Aplicatie practica

Prin Sentința penală nr. 15/15.12.2015 a Judecătoriei --, X a fost condamnat la pedeapsa de amenzii în cuantum de 80.000 lei în baza art. 238 Cod penal, pentru săvârșirea infracțiunii de abuz de încredere. X a fost obligat să plătească părții vătămate suma de 20.000 lei despăgubiri civile cu dobânda legală aferentă de la data rămânerii definitive și până la achitarea integrală a debitului. De asemenea, X a fost obligat să plătească cheltuieli judiciare în sarcina statului de 5.000 lei. Sentința a rămas definitivă prin neapelare.

Prin Sentința penală nr. 2/20.05.2017 a Tribunalului Cluj, X a fost condamnat la 2 ani închisoare în baza art. 205 alin. (1) Cod penal pentru săvârșirea infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal. În baza art. 91 Cod penal, s-a dispus suspendarea pedepsei închisorii sub supraveghere. Sentința a rămas definitivă prin neapelare.

În prezent în cazierul judiciar al lui X, sunt înscrise ambele condamnări.

1. Stabiliți dacă X beneficiază de reabilitarea de drept.
2. Stabiliți dacă X poate cere reabilitarea judecătorească.
3. Care este data la care X poate formula cererea de reabilitare?
4. Care este instanța competentă să soluționeze cererea de reabilitare?
5. Care sunt probele necesare pentru a face dovada îndeplinirii condițiilor de reabilitare?